

SAIH | Studentenes og Akademikernes
Internasjonale Hjelpesfond

SAIHs strategi for Utdanningsbistand

”Utdanning for frigjøring”
Utvikling basert på kunnskap og solidaritet
2008 – 2012

Vedtatt av Årsmøtet 2007

1. Innledning	3
2. Utdanning for frigjøring.....	4
3. SAIHs utdanningsbistand.....	5
4. Målgruppe og overordnede målsetninger	7
Målgruppe	7
Overordnede målsetninger	7
5. SAIHs merverdi, partnerskap og nettverk.....	8
6. Tematisk fokus.....	9
6.1. Faglig styrking og demokratisering av utdanning.....	9
6.2 Politisk og sosial deltagelse.....	10
6.3 Tverrgående tematiske områder	11
6.3.1 Kvinners deltagelse og likestilling	11
6.3.2 Seksuelle og reproduktive rettigheter	11
6.4 Aktiviteter som SAIH bare unntaksvis vil støtte.....	12
7. Geografiske regioner.....	12
8. Kriterier for land	12
9. Kriterier for prosjektvalg	12
10. Kriterier for valg av partnerorganisasjoner.....	13
11. Åpenhet og innsyn	14
12. Myndighetene og andre aktører i landet.....	15
13. Evaluering	15

SAIHs strategi for Utdanningsbistand erstatter den tidligere utdanningsstrategien 2003-2009, og skal gjelde alle nye prosjekter og programmer fra 2008. Bistandsstrategien er et verktøy for bistandsarbeidet SAIH skal gjøre og må sees i sammenheng med SAIHs øvrige grunndokumenter som prinsippprogrammet, statutter og informasjonsstrategien.

1. Innledning

1.1 Om SAIH¹

Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond (SAIH) er studenter og akademikere i Norge sin solidaritetsorganisasjon. SAIHs formål er å bidra til politisk, sivil, økonomisk, sosial og kulturell frigjøring i land i Sør. Dette skal SAIH gjøre gjennom utdanningsbistand til partnere i Sør, og informasjonsarbeid og politisk påvirkning i Norge. SAIH ser utdanning som et viktig middel for å oppnå frigjøring. SAIHs slagord "Utdanning for frigjøring" er utgangspunkt for organisasjonens virksomhet.

SAIHs visjon er en verden der alle har adgang til utdanning på egne premisser, der ingen grupper eller individer er marginalisert, og alle har innflytelse over eget samfunn og egen situasjon. Aktiv deltakelse fra grupper og individer sikrer et bærekraftig, stabilt og inkluderende samfunn, der "utvikling" defineres ut fra lokale behov og kontekst.

SAIHs kjerneverdier er demokrati, deltagelse, frihet, likeverd, respekt og solidaritet. Disse verdiene legger, sammen med prinsippprogrammet, grunnlaget for og er sentrale i alt arbeid i organisasjonen. Solidaritet er en viktig del av SAIHs ideologiske grunnlag. SAIH mener at solidaritetsarbeid innebærer en ansvarliggjøring av studenter og akademikere i Norge. Med solidaritet mener SAIH at studenter og akademikere i Norge ikke bidrar av veldedighet, men fordi vi har et felles mål om demokrati, menneskerettigheter og frigjøring.

SAIH er en livssynsnøytral og partipolitisk uavhengig organisasjon. FNs menneskerettighetserklæring ligger til grunn for SAIHs arbeid.

Organisasjonen styres av medlemsorganisasjonene og lokallagene gjennom Årsmøtet og Styret som velges av Årsmøtet. SAIHs medlemmer er norske student- og akademikerorganisasjoner og studentdemokratier. Organisasjonsdemokrati er viktig i SAIH og medlemmene har stor innflytelse på det arbeidet som gjøres.

Bistanden forvaltes av de ansatte i sekretariatet i Oslo.

SAIH ble stiftet i 1961. Organisasjonen har lang erfaring med bistandssamarbeid og solidaritetsprosjekter. Fram til 1997 sendte SAIH ut norsk helsepersonell til Zimbabwe og Nicaragua, og SAIH jobbet med både helse og utdanning. Fra 1990-tallet og fram til i dag har SAIH i økende grad fokusert utviklingssamarbeidet inn mot utdanningsbistand. SAIH har lang

---

¹ Deler av teksten er hentet fra SAIHs Prinsippprogram 2006-2009, og SAIHs etiske retningslinjer

erfaring med direkte samarbeid med partnere i Sør, og ulike former for trekantsamarbeid som involverer norske organisasjoner og institusjoner.

1.2 Strategien

Denne strategien skal være et verktøy for SAIH sitt styre og SAIHs ansatte i planleggingen, gjennomføringen og evalueringen av SAIHs bistandsvirksomhet. Strategien definerer målgrupper, geografisk innsatsområde, og tematiske hovedprioriteringer for SAIHs bistandsvirksomhet i perioden 2008-2012. Innledningsvis presenteres kort de ideologiske rammene for SAIHs virksomhet.

Strategien skal oversettes til engelsk og spansk, og gjøres tilgjengelig for alle SAIHs partnere i Sør.

2. Utdanning for frigjøring

SAIH har et vidt utdanningsbegrep, som inkluderer både formell utdanning og uformell opplæring og bevisstgjøring. Utdanning er formidling, forvaltning og utvikling av kunnskap. Dette innebærer at grunnutdanning, videregående utdanning, høyere utdanning, forskning og uformell utdanning² må sees i sammenheng. Uformell utdanning og opplæring kan ikke erstatte formell utdanning, men er et nødvendig supplement. God og tilpasset utdanning er både en rettighet i seg selv og et middel for å oppnå frigjøring.

SAIH mener at utdanning i første rekke er et kollektivt ansvar som ethvert samfunn har overfor sine unge for overføring av kunnskap og kultur. Videre har et lands myndigheter et overordnet ansvar for utdanningens gjennomføring, kvalitet og tilgjengelighet. Ulike interesseorganisasjoner, lærerorganisasjoner, studentorganisasjoner, institutter og uavhengige institusjoner spiller også en nødvendig rolle som pedagogiske alternativ, kritikere og supplement til den offentlige utdanningen. Det er viktig å bidra til at et mangfold av aktører i det sivile samfunn i størst mulig grad er kritiske og engasjerte deltakere i samfunnsutviklingen.

SAIH legger vekt på utdanning som et viktig middel for å oppnå frigjøring. Mottoet "Utdanning for frigjøring" avspeiler også den brasilianske pedagogen Paulo Freires teorier om *frigjørende pedagogikk*, hvor aktiv deltakelse skal skape økt politisk bevissthet og gi hver deltaker større muligheter for å søke løsninger på sine egne problemer. Utdanning må sees i en samfunnsmessig

---

² Med uformell utdanning mener SAIH utdanning utenfor det formelle systemet for utdanning som høyskoler og universiteter. Det være seg kurs og seminarer eller andre fora med en klar målsetting om opplæring.

sammenheng, der utdanningen skal være rettet mot å skape et mer rettferdig samfunn.

God utdanning opplyser, bevisstgjør, utvikler og frigjør enkeltindivider, grupper og samfunn og gir folk redskaper for kritisk og selvstendig tenkning. Bevissthet om egen situasjon og rolle er en forutsetning for utvikling og demokrati. For at utdanning skal ha en frigjørende effekt i et samfunn må den være fundert på lokale tradisjoner og sosiokulturelle forhold.

Ikke all utdanning er god utdanning og det er viktig å være kritisk til hvilke verdier og samfunnssyn som formidles og skapes gjennom utdanningen. Et utdanningssystem som ikke er basert på lokale forhold kan bidra til ensretting, undertrykking og diskriminering. Utdanning alene kan ikke bekjempe urettferdighet og økonomisk fattigdom, men god utdanning kan gi folk nødvendige redskaper til å bryte ned strukturer som skaper og opprettholder situasjonen. Kunnskap kan gi makt til å bekjempe urettferdige rammebetingelser nasjonalt og internasjonalt.

3. SAIHs utdanningsbistand

Med utdanningsbistand mener SAIH bistand som retter seg mot utdanning som en rettighet og utdanning som et middel for å oppnå frigjøring.

Bistand alene kan ikke føre til frigjøring, og derfor jobber SAIH med en kombinasjon av utdanningsbistand, informasjonsarbeid og politisk påvirkning. Alle tre områdene skal være integrerte, og SAIHs nettverk av medlems- og partnerorganisasjoner er viktig i alt dette arbeidet.

SAIH skal med utdanningsbistand støtte tiltak gjennom partnerorganisasjoner innen utdanningssektoren eller med utdanning som metode som er i tråd med våre målsetninger. Bistanden skal drives på solid faglig grunnlag og i områder vi har den nødvendige kunnskap om. SAIH driver utdanningsbistand på et begrenset antall faglige og geografiske områder for å sikre dette og for å bidra til synergier mellom partnere. SAIHs arbeid skal bygge på likeverdige partnerskap.

SAIH skal støtte langsiktige bistandsprosjekter som gjennomføres av lokale organisasjoner og institusjoner i Sør. Alle prosjektene skal ligge innenfor de tematiske områdene nevnt nedenfor, og passe inn i et av SAIHs bistandsprogram og bidra til måloppnåelse innenfor programmet.³

---

³ SAIHs programmer vedtas av Styret og har en tidsramme på tre til fem år. I 2007 har SAIH følgende programmer: Utdanning for frigjøring fra vold (finansiert av OD'2004 og FOKUS), Utdanning for frigjøring fra hiv/aids (finansiert av Norad), Utdanning til deltakelse og sosial mobilisering i Zimbabwe (finansiert av Norad), Utdanning for styrking av urfolks- og minoritetsrettigheter (finansiert av Norad).

Bistandsprosjektene SAIH støtter skal være innrettet mot de underliggende årsakene som hindrer frigjøring, og ikke bare behandle symptomer.

Utdanningsaktivitetene som støttes gjennom bistand skal være utviklingsfremmende og bærekraftige, respektere og videreutvikle kulturell kunnskap og på den måten blant annet bidra til å overflødiggjøre bistand. SAIH skal sikre seg at alle prosjekter og programmer tar hensyn til nasjonale og lokale forhold på en respektfull og faglig god måte.

Det viktigste for SAIH er at utdanningsaktivitetene støtter opp om en utviklingsprosess som fremmer bevisstgjøring, identitet, egen utvikling, selvrespekt, språk, solidaritet, samhold, deltakelse, engasjement og fellesskap. Dette legger grunnlag for at folk kan være reelle endringsaktører gjennom å gjøre noe med egen situasjon og arbeide for samfunnsendring. Når SAIH skal vurdere hvilke tiltak organisasjonen ønsker å støtte er det avgjørende hvorvidt utdanningstilbudet er strategisk innrettet mot en positiv samfunnsendring i tillegg til at verdien for den enkelte deltager ivaretas. Som en liten organisasjon må SAIH velge ut spesifikke områder og temaer å fokusere på, men det er viktig å være i dialog med andre aktører for å sikre seg at det helhetlige perspektivet opprettholdes.

SAIH skal fokusere vår utdanningsbistand inn mot (1) utdanningssektoren i et land og (2) prosjekter som bruker utdanning og opplæring som et middel for å oppnå frigjøring:

1. Utdanningssektoren i et land

Utdanning er en rettighet og SAIH ønsker å styrke utdanningssektoren i de landene vi jobber. Den formelle utdanningen i et land er det offentliges ansvar. Det er viktig å ha et helhetlig og integrert perspektiv på utdanningssektoren, som inkluderer alle nivåer av utdanningen og alle aktører som er involvert. Aktiv deltakelse fra ulike aktører innen sivil sektor er viktig innenfor utdanningssektoren.

2. Utdanning og opplæring som et middel for å oppnå frigjøring

SAIH vil gjennom uformell utdanning og opplæring bidra til frigjøring gjennom å styrke enkeltpersoner og gruppers evne til å fungere som endringsaktører i sine samfunn. Ulike former for deltakende metode er viktig i dette arbeidet. SAIH ønsker å synliggjøre og bekjempe strukturelle hindringer for reell sosial og politisk deltakelse i målgruppen.

4. Målgruppe og overordnede målsetninger

Målgruppe

Hovedmålgruppen for SAIHs bistandsarbeid er studenter og unge mennesker i alderen 15 til 35 år. Undervisningspersonell og andre akademikere tilknyttet utdanningssektoren er en sekundær målgruppe, også når disse faller utenfor aldersgruppen 15 til 35 år. Innenfor målgruppen skal kvinner og jenter prioriteres, og i Latin-Amerika er urfolk en prioritert gruppe.

Overordnede målsetninger

SAIHs målsetninger med bistandsarbeidet er at:

- Målgruppen er viktige endringsaktører for å oppnå sosial, sivil, økonomisk, politisk og kulturell frigjøring i sine land
- Målgruppen har gjennom økt organisering styrket sin reelle deltakelse i samfunnsprosesser lokalt, regionalt og nasjonalt
- Målgruppen har økt innflytelse over egen hverdag og fremtid, og økte muligheter til å gjøre egne valg
- Flere har tilgang til god og relevant utdanning på egne premisser
- Partnerorganisasjonene i Sør målbærer målgruppen sine synspunkter overfor landets myndigheter og SAIH målbærer disse overfor norske myndigheter
- SAIH og partnerorganisasjonene i Sør har et reelt partnerskap, basert på gjensidig respekt, åpenhet og faglig utveksling
- Målgruppen deltar aktivt i utforming og gjennomføring av prosjektene og har åpent innsyn i faglige og økonomiske sider av prosjektene

5. SAIHs merverdi, partnerskap og nettverk

Organisasjonsdemokratiet i SAIH og medlemmenes aktive deltagelse preger organisasjonen og er en viktig merverdi ved SAIHs bistandssamarbeid. SAIHs medlemmer⁴ og institusjoner, og organisasjoner tilknyttet dem, utgjør sammen med partnere i Sør en viktig del av SAIHs nettverk. SAIH skal knytte disse kunnskapsrike miljøene sammen og legge til rette for at kompetanse og erfaringer utveksles i nettverket. Gjennom besøk, utveksling samt organisatorisk og faglig samarbeid, skal SAIH sørge for at kunnskap utveksles til gagn for alle. Det skal skapes kontakter mellom mennesker for å inspirere til faglig og økonomisk samarbeid, også utover det SAIH deltar i.

SAIH skal legge til rette for at forskjellige prosjektpartnere, med ulik administrativ erfaring og kapasitet, kan samarbeide for å få til best mulige prosjekter. Alle prosjektpartnere skal følges direkte opp av SAIHs ansatte ved kontoret i Oslo. SAIH skal være en diskusjonspartner for våre samarbeidspartnere, stimulere til kritisk dialog om bistandsfaglige forhold og delta i utveksling av erfaringer og kunnskap.

SAIH skal også bidra til at det utveksles erfaringer og kunnskap mellom ulike prosjektpartnere. Samarbeid med relevante organisasjoner i Norge, i og utenfor SAIHs nettverk, er en del av dette. Særlig ser SAIH at vi kan spille en rolle ved å knytte sammen norske studentorganisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner med relevante partnerorganisasjoner i Sør. Målet med dette samarbeidet skal være utvikling i Sør og styrket internasjonal solidaritet. Direkte møter og grundig kjennskap til partnerorganisasjoners situasjon er grunnleggende for solidaritetsengasjement, både i Sør og Nord.

SAIH er en solidaritetsorganisasjon og ønsker å være en reell partner, ikke bare en økonomisk donor. Det er viktig å være bevisst skjeve maktrelasjoner mellom Nord og Sør og at økonomiske overføringer kan være med å styrke denne asymmetrien. Partnerskap må bygge på gjensidig respekt og et ønske om å nå felles mål. Partneres syn og perspektiver skal inkluderes i SAIHs informasjonsarbeid og presenteres for norske beslutningstakere.

Ut over dette ligger det en spesiell merverdi i at SAIH:

- Skal ha langsiktige samarbeid
- Skal ha god kjennskap til de geografiske og tematiske områdene prosjektene befinner seg i og være en aktiv faglig partner
- Skal bidra til nettverksbygging mellom partnere i Sør, og mellom partnere i Sør og organisasjoner og institusjoner i Norge

---

⁴ Nasjonale studentorganisasjoner, interesseorganisasjoner for akademikere, lokale studentdemokratier, universitetsstyrer og SAIH-lokallag utgjør SAIHs medlemmer. Se www.saih.no for liste over medlemmer.

- Skal være en fleksibel og løsningsorientert samarbeidspartner, innenfor de økonomiske og administrative rammer som er nødvendig for å sikre god økonomisk og faglig styring av prosjektene
- Er en organisasjon med innsikt i demokratisk medvirkning og styring av organisasjoner, som gjør SAIH til en faglig dialogpartner på dette området

6. Tematisk fokus

SAIH har to tematiske hovedområder med to underliggende, tverrgående temaområder. Alle prosjekter og programmer som SAIH støtter skal være utdanningsbistand til målgruppen og ligge innenfor ett av de to tematiske hovedområdene:

- Faglig styrking og demokratisering av utdanning
- Politisk og sosial deltakelse

I tillegg skal de to underområdene være tverrgående i bistandsarbeidet:

- Kvinners deltakelse og likestilling
- Seksuelle og reproduktive rettigheter

6.1. Faglig styrking og demokratisering av utdanning

En styrking av formell utdanning er sentralt for å utvikle endringsaktører som kan skape samfunnsendringer og stille myndigheter til ansvar. Dette gjelder både for studenter og akademikere. Det er ikke nok å ha utdanningsinstitusjoner; kvaliteten på pensum, undervisningsmetoder og forskning samt studenter og elevers mulighet for medbestemmelse og innflytelse er sentralt for at utdanningen kan være et middel for frigjøring.

SAIH skal jobbe for å:

- Utvikle pedagogiske alternativer, som for eksempel deltagende metode
- Støtte utdanningsprosjekter som tar i bruk lokal kunnskap, kulturtradisjoner og ivaretar minoriteters identitet; tospråklig og flerkulturell utdanning er sentralt her, sammen med utvikling av læreplaner, pensum og materiell i tråd med dette.
- Støtte tiltak som styrker studenter og faglig ansattes deltakelse ved utdanningsinstitusjoner og i utdanningssektoren.
- Utvikle og støtte reelle studentdemokratier⁵ og studentinnflytelse over fagplaner og studiesituasjon
- Tilrettelegge for Sør-Sør-, Nord-Sør- og trekantsamarbeid mellom institusjoner, primært innen høyere utdanning, med mål om faglig styrking. Det er viktig at institusjonen i Sør sin utvikling er et sentralt og ufravikelig mål for alle aktører.

---

⁵ Demokrati forstått som mer enn retten til å avgi en stemme, men som like rettigheter og muligheter til å delta i informerte avgjørelser, ofte beskrevet som 'thick democracy'.

SAIH kan også støtte forskningsprosjekter når disse er knyttet til organisasjoner vi samarbeider med og er innenfor vårt tematiske fokus, eller når de kan knyttes til samarbeid med utdanningsinstitusjoner i Norge.

SAIH skal ikke fungere som tjenesteyter, men kan likevel støtte pilotprosjekter eller alternative tiltak innenfor formell utdanning. Med alternative tiltak menes tiltak der spesielle målgrupper sine interesser ivaretas på en bedre måte enn gjennom det formelle tilbudet, eller tiltak der alternative pedagogiske metoder og tilnærminger brukes. Prosjektet skal da inneholde konkrete planer om hvordan tiltaket kan inkluderes i landets offentlige utdanningstilbud.

SAIH skal ikke støtte stipendprogrammer til enkeltpersoner. SAIH kan ved særskilte anledninger støtte stipendprogrammer under forutsetning av at dette gjennomføres lokalt som en del av et større prosjekt, eller er organisert som en komponent innenfor et prosjekt med organisasjons- og institusjonsstøtte.⁶

SAIH kan med egne midler støtte kortsiktige prosjekter eller tiltak som reisestipender, konferanser, seminarer eller andre aktiviteter som har som formål å styrke solidaritet og deltakelse blant studenter og akademikere, under forutsetning av at søknaden fremmes av organisasjoner eller institusjoner som SAIH har kontakt med.

6.2 Politisk og sosial deltagelse

Et mangfoldig sivil samfunn er en forutsetning for et levende demokrati. Muligheten for å påvirke politiske beslutninger som har betydning for egen livssituasjon er en viktig forutsetning for en rettferdig samfunnsutvikling. SAIH er opptatt av å synliggjøre og bekjempe strukturelle hindringer for sosial og politisk deltagelse. SAIH skal støtte uformell utdanning og opplæring for å sikre økt politisk og sosial deltagelse av målgruppen.

SAIH skal:

- Styrke målgruppens mulighet for deltagelse i sosiale og politiske samfunnsprosesser på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå
- Støtte målgruppens mulighet til å engasjere seg i organisasjoner basert på demokratiske prinsipper for å målbære gruppens meninger
- Støtte inkludering av marginaliserte og stigmatiserte grupper som opplever hinder for reell deltagelse, som LHBT (lesbiske, homofile, bifile og transpersoner), mennesker som lever med hiv/aids, mennesker med funksjonshemninger og urfolk og etniske minoriteter
- Støtte målgruppens bruk av media og alternative kommunikasjonskanaler

---

⁶ SAIH ønsker å støtte prosjekter som er strategisk innrettet mot samfunnsendringer. Se punkt 3.

I enkelte situasjoner kan det være aktuelt å støtte politisk påvirkningsarbeid mot relevante lokale og nasjonale beslutningstakere i sammenheng med eller som en naturlig videreføring av opplæringsaktiviteter.

6.3 Tverrgående tematiske områder

6.3.1 Kvinners deltagelse og likestilling

Det finnes store strukturelle skjevheter mellom kvinner og menn, også i land i Sør. Maktstrukturer og undertrykkende kulturelle og sosiale praksiser hindrer kvinner i å delta i samfunnet på lik linje med menn og utsetter kvinner for diskriminering og vold. Dette gjelder også innen utdanningssektoren.

Kjønnsrelasjoner og kvinners rettigheter skal vektlegges i alt prosjektarbeidet. I tillegg skal SAIH ha prosjekter som utelukkende jobber for å styrke kvinners posisjon.

SAIH skal jobbe for å:

- Styrke kvinners mulighet for deltagelse i samfunnet og innflytelse over beslutningsprosesser og maktstrukturer
- Gi unge kvinner ledertrening
- Bedre kvinners muligheter til å fullføre en høyere utdanning
- Gi kvinner formell og uformell opplæring i rettigheter og deltagelse i beslutningsprosesser
- Motvirke og synliggjøre vold mot kvinner, spesielt i nære relasjoner

6.3.2 Seksuelle og reproduktive rettigheter

For å kunne være en endringsaktør og bruke sine evner og muligheter er retten til å bestemme over egen kropp og å få økt kunnskap om utøvelse av denne retten sentral. Gjennom dette vil mennesker kunne ta informerte valg og øke bevisstheten rundt egen tilværelse og samfunnets utvikling. I det sørlige Afrika henger dette sterkt sammen med de konsekvensene hiv/aidsepidemien har for enkeltpersoner og samfunnet. Den unge og produktive delen av befolkningen som skal bli fremtidens ledere er de som er mest utsatt og hardest rammet. Utdanning er et sentralt område og et viktig middel i dette arbeidet.

SAIH skal jobbe for å:

- Gi opplæring i seksuelle og reproduktive rettigheter i et kjønnsperspektiv
- Styrke hiv-positives deltagelse i prosjektene og rettighetene til mennesker som lever med hiv/aids
- Gi opplæring i rettigheter knyttet til sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske aspekt ved det å leve med hiv/aids
- Gi unge mennesker utdanning om og ledertrening i reproduktive rettigheter og hiv/aids, både som forebyggende og holdningsskapende arbeid, og for å motvirke stigma
- Få god og nyansert hiv/aidsinformasjon inn i utdanningssektoren, både for fagpersonell, elever og studenter

Arbeid med hiv/aids skal integreres i alle SAIHs programmer.

6.4 Aktiviteter som SAIH bare unntaksvis vil støtte

SAIH ønsker å fokusere på innholdet i formell og uformell utdanning. Det kan gis støtte til infrastruktur og utstyr når dette er en del av et større utdanningsprosjekt innenfor institusjonsbygging og organisasjonsstøtte.

SAIH vil bare unntaksvis støtte humanitær bistand og nødhjelp. Dette vil skje hvis våre lokale partnere har kapasitet og/eller våre målgrupper og partnere er rammet av en katastrofe.

7. Geografiske regioner

I strategiperioden skal SAIH ha programmer og prosjekter i Latin-Amerika og det sørlige Afrika.

8. Kriterier for land

Prosjektland velges av SAIHs årsmøte etter følgende kriterier:

- Det må være behov for SAIH eller SAIHs nettverk sin kompetanse innen satsningsområdene
- Det skal være mulighet for å inngå samarbeid med organisasjoner som har forankring i målgruppen
- Det må være mulighet for nettverksbygging og positive synergieffekter med SAIHs partnere i andre land i Sør eller med SAIHs nettverk i Norge
- Det må være et engasjement i SAIHs nettverk i Norge og et potensial for SAIHs informasjonsarbeid
- Det må være mulighet for finansiering til prosjekter i de land vi går inn i

Disse kriteriene bør være tilstede for at SAIH skal velge å gå inn med bistandssamarbeid i et nytt land.

9. Kriterier for prosjektvalg

SAIH skal innenfor temaområdene støtte prosjekter som er relevante for landstrategiene⁷ og det aktuelle program. I denne sammenhengen vil den politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle situasjonen i hvert enkelt prosjektland ha stor betydning for beslutningene om hvilke konkrete aktiviteter SAIH velger å jobbe med. Viktige momenter her er hvilke offentlige og private utdanningstilbud som allerede eksisterer og hvordan den politiske og sosiale situasjonen i landet er, i tillegg til SAIHs kompetanse. SAIH skal ikke drive

---

⁷SAIH skal ha egne landstrategier for prosjektlandene. Disse vil ferdigstilles i 2008.

prosjekter selv, men gjennom sine partnere, og har normalt ingen ansatte i de land SAIHs partnere jobber i.

SAIH vurderer prosjekter innenfor de tematiske områdene opp mot disse kriteriene:

- Prosjektene skal fokusere på utdanning som rettighet og/eller middel for å oppnå frigjøring
- Målgruppene for prosjektene får muligheten til å delta aktivt i planlegging og evaluering av prosjektene
- Prosjektene drives ikke på vegne av undertrykte grupper, men i samarbeid med organisasjoner der målgruppene har reell medbestemmelsesrett
- Eierskapet for prosjektene ligger hos målgruppene
- Samarbeidsorganisasjonen oppfyller SAIHs kriterier for valg av partnerorganisasjoner

10. Kriterier for valg av partnerorganisasjoner

SAIH driver en kombinasjon av politisk og faglig samarbeid og økonomisk støtte som bygger på likeverd, respekt og tillit i forholdet mellom SAIH og samarbeidspartnerne i Sør. Det er viktig for SAIH å jobbe for et reelt partnerskap. Dette innebærer at kriteriene for partnerne i Sør også er gjeldende for SAIH.

SAIH vil samarbeide både med små lokale organisasjoner og større frivillige organisasjoner med lokal forankring. For SAIH er det viktig å bidra til at lokal organisering blir mulig, spesielt for marginaliserte grupper.

SAIH skal velge ut partnere på bakgrunn av disse kriteriene:

- Organisasjonen er tuftet på demokratiske prosesser, der medlemmene og målgruppen inkluderes i planlegging, gjennomføring og evaluering av prosjektene
- Organisasjonen har god kontakt med, kjennskap til og tillit hos målgruppen
- Organisasjonen har faglig kompetanse og administrativ kapasitet til å gjennomføre de aktuelle prosjektaktivitetene
- Organisasjonen søker å motvirke diskriminering basert på for eksempel kjønn, etnisk tilhørighet, religion, funksjonshemninger eller seksuell orientering, og legger forholdene til rette for aktiv deltagelse for kvinner, minoriteter og marginaliserte grupper
- Organisasjonen jobber for mest mulig åpenhet og innsyn i alle ledd av dens virke, inkludert økonomiske forhold, for å hindre korrupsjon og sikre en ansvarliggjøring overfor målgruppen
- Organisasjonen søker å bidra til demokratiske og rettferdige prosesser i eget land
- Organisasjonen og SAIH skal som partnere ha en merverdi overfor hverandre ut over økonomisk støtte
- Samarbeidet kan skape synergier i SAIHs nettverk

Det kan være en utfordring å samarbeide med små organisasjoner som ofte krever en tettere oppfølging administrativt og faglig sett fra SAIHs side for å klare å oppfylle de forvaltningsmessige kravene som følger med norsk økonomisk støtte. Dermed vil SAIHs administrative kapasitet i Norge være en begrensende faktor for hvor mange små lokalbaserte organisasjoner SAIH kan samarbeide med.

Nasjonale organisasjoner som ikke har sitt utspring i prosjektområdet kan bli vurdert støttet dersom de har god kjennskap til området og temaet de jobber med og har tillit hos målgruppen.

SAIH ønsker primært ikke å ha direkte prosjektsamarbeid med overnasjonale organisasjoner.

11. Åpenhet og innsyn

SAIH arbeider i noen av de landene i verden som er mest utsatt for korrupsjon. Vi forvalter økonomiske midler som skal gå til å styrke målgruppen, og korrupsjon og økonomisk mislighold er først og fremst tyveri fra målgruppen. SAIH har derfor nulltoleranse for korrupsjon, både i Norge⁸ og i Sør. Ved mistanke om korrupsjon skal dette tas opp med partnerne umiddelbart. Hvilken form reaksjonen får må avgjøres i hver enkelt situasjon. SAIH skal gjennom administrative og økonomiske rutiner prøve å sikre seg at alle midler organisasjonen forvalter når frem til målgruppen.

Samarbeidet mellom SAIH og partnere skal alltid foregå på mest mulig likeverdige prinsipper, og bygges på gjensidig tillit. Derfor er det viktig å ha gode rutiner for å avsløre korrupsjon og økonomisk mislighold. I tillegg til grundig lokal revisjon og jevnlig rapportering, jevnlig prosjektbesøk og revisjon i Norge, mener SAIH det viktigste for å unngå korrupsjon og økonomisk mislighold ligger i at alle økonomiske og faglige dokumenter blir tilgjengelige for alle som er berørt av prosjektet. Slik sikres en kontinuerlig lokal kontroll.

SAIH skal jobbe for mest mulig åpenhet og innsyn i alle ledd av organisasjonens virke. Dette innebærer at vi skal gjøre alle budsjetter, regnskaper, søknader, rapporter og evalueringer tilgjengelige for innsyn. SAIH vil også jobbe for at det samme gjelder alle våre prosjektsamarbeidspartnere ute. SAIH skal ha innsyn i samarbeidspartnernes totale økonomi, og skal få forelagt de nødvendige budsjetter, regnskaper og planer. Det er viktig å sikre en bredest mulig deltagelse fra lokalsamfunn og målgrupper i den økonomiske og faglige prosjektplanleggingen.

---

⁸ SAIH har økonomiske og etiske retningslinjer som blant annet regulerer dette.

12. Myndighetene og andre aktører i landet

SAIH anerkjenner statens rolle og ansvar – ikke minst i utdanningssammenheng. Det er derfor viktig for SAIH å være oppdatert på lokale og nasjonale myndigheters politikk og strategier innenfor våre arbeidsområder i de ulike landene. SAIH ser ikke på et lands myndigheter som naturlige samarbeidspartnere i prosjektsammenheng.

SAIHs prosjektpartnere kan og bør ha kontakt eller samarbeid med myndighetene der dette er mulig. SAIH skal, der det er mulig, spille en aktiv rolle for å styrke kontakten mellom sivilt samfunn, spesielt SAIHs partnerorganisasjoner, og myndighetene, som et ledd i å styrke organisasjonenes påvirkning på myndighetenes politikk og prioriteringer.

SAIH skal holde seg orientert om ulike nasjonale strategier og internasjonale avtaler på områdene som SAIH arbeider med. SAIH skal også kartlegge hvilke andre organisasjoner og institusjoner som jobber innenfor samme geografiske og tematiske områder, og søke å koordinere og samordne tiltak der dette er hensiktsmessig.

13. Evaluering

Evaluering av prosjektarbeid

SAIH følger opp prosjektene på ulike måter over tid. Årlig vil vi innhente planer, budsjetter, revisorerklæringer og rapporter, og være i jevn dialog med partnerorganisasjonene. Dette vil innebære å se nærmere på forholdet oss imellom, i tillegg til en vurdering av samarbeidspartneren. Evalueringer av prosjekter og partnere vil være et viktig redskap til bruk i dialogen mellom SAIH og partner. Denne type dialog og vurdering vil ha ulik form, alt etter hva en er ute etter å få svar på. Det kan gjøres som en uformell gjennomgang eller en formell, uavhengig evaluering. SAIH ser deltagende metode som en måte for organisasjoner å få større eierskap til evalueringen og som et godt redskap i dialogen mellom SAIH og partnerne. En evaluering skal være et dokument som kan peke på potensialet for forbedring, samt for videre utvikling av prosjekt og samarbeid.

Det er svært viktig for SAIH at en evaluering eller gjennomgang blir utført i god dialog med partneren. Evalueringer og gjennomganger skal øke kunnskap både i partnerorganisasjon, i SAIH og i begges nettverk. SAIH ser det som viktig at evalueringer blir levende redskaper som kan bli tatt i bruk i kunnskapsutvikling også i SAIHs skolering av studenter og akademikere.

Det er et mål for SAIH at alle prosjekter evalueres jevnlig, minst med midtveis- og sluttevaluering.

Strategien og vårt arbeid

SAIHs strategi for utdanningsbistand er et verktøy som SAIH skal bruke i utførelsen av et målrettet bistandsarbeid. Strategien skal brukes ved vurderinger av partnere, prosjekter og utarbeidelse av program og landstrategi. For å få til et godt partnerskap skal strategien gjøres tilgjengelig for partnere på spansk og engelsk.

Det skal være årlige gjennomganger der vi ser strategien i sammenheng med hele SAIHs prosjektportefølje. Det skal da legges vekt på om prosjektene drives i tråd med strategien, hva som eventuelt bør endres i prosjektsamarbeidet eller om man bør vurdere å avslutte støtten til enkelte prosjekt som ikke er i tråd med strategiens målsetninger og kriterier for samarbeid.

SAIHs strategi for utdanningsbistanden skal gjennomgås midtveis i strategiperioden for å vurdere eventuelle endringer.